

(31. APPROBATIO,

Et confirmatio regularum collegii seu seminarii Missionariorum in conventu S. Bartholomæi in Insula de Urbe ordini Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum destinati.

« CLEMENS Papa XI, etc.

« Commissi Nobis divinitus sacrosancti apostolatus officii ratio postulat, ut illis, quæ provido consilio pro collegiorum seu seminariorum, in quibus religiosi viri ad christianam fidem, et catholicam religionem propagandam mittendi opportune instituuntur, salubri directione, felicique progressu constituta esse noscuntur, quo firmius subsistant, et servantur exactius, Apostolici muniminis adjungamus firmitatem.

§ 1. « Alias siquidem Nos juxta decretum, quod prius, nempe in congregatione venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinalium negotiis propagandæ fidei præpositorum die tertia Octob. 1707, coram Nobis habita edideramus, dilectis filiis quorundam religiosorum ordinum superioribus præcepimus, ut omnino, ac quamprimum suo cuique in ordine conventum aliquem, veluti pro seminario Missionariorum, ad instar seminariorum seu collegiorum in S. Pancratii, prope, et extra muros Urbis ordinis Fratrum B. M. Virginis de Monte Carmelo Discalceatorum nuncupatorum, ac S. Petri in Monte aureo de eadem Urbe ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Observantia Reformatorum etiam nuncupatorum conventibus respective institutorum deputarent, in quo diu ac diligenter vocatio, et spiritus eorum, qui missionibus destinarentur, probaretur, ipsique etiam ibidem de omnibus, quæ ad hoc Apostolicum ministerium cum laude et fructu exercendum utilia ac necessaria forent plene instruerentur; quatenus vero in aliquo ordine conventus hujusmodi destinatio ad hunc effectum tantum non tam cito fieri posset, donec ea fieret, ea omnia in aliquo conventu, vel domo ejusdem ordinis, ubi regularis Observantia magis vigeret, executioni mandarentur.

§ 2. « Porro in præmissorum implementum sicut præfati cardinales Nobis nuper exposuerunt, novissime in conventu S. Bartholomæi in Insula de Urbe præfata ordinis fratrum Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum novum collegium seu seminarium pro missionariis hujusmodi erectum seu destinatum, nec non dormitorium pro duodecim religiosis ad loca Terræ Sanctæ, et alias missiones expediendis assignatus fuit, et insimul nonnullæ regulæ pro novo collegio seu seminario hujusmodi confectæ, illæque ipsis cardinalibus, ut ab iis confirmarentur, exhibitæ fuerunt tenoris, ut sequitur, videlicet: « Regulæ et provisiones pro novo collegio seu seminario Minorum Observantia erecto in conventu S. Bartholomæi in Insula ejusdem ordinis a sacra congregatione generali de Propaganda fide confirmandæ. »

I. « Cum a congregatione particulari habita die duodecima Septemb. 1709 resolutum fuerit esse destinandum locum, seu dormitorium in dicto conventu pro duodecim religiosis expediendis ad loca sancta, et respective ad alias missiones, et Pater Cælestinus a Mediolano vice-commissarius generalis assignaverit dormitorium, e conspectu palatii dominorum de Sabellis continens duodecim cellas, et alias contiguas pro lectoribus juxta numerum inferioris præfigendum, confirmanda videtur dicta assignatio, et ponenda in principio dormitorii, vel in loco aptiori inscriptio:

« Collegium, seu seminarium pro missionibus sanctorum, et aliorum locorum.

II. « Ut missionum munus, quod vere Apostolicum est, per viros undequaque idoneos omni cura, et fervore, ac cum fructu exerceatur, incumbat superior generalis eligere religiosos regulari disciplina, probitate morum ac zelo gloriæ Dei præditos, et ad animarum salutem eximia charitate accensos, qui veluti candelabra super montium jugis sita, ad tenebras tam infidelitatis, quam hæreseos pro viribus dissolvendas sint apti, quique nec minores sint annis viginti quinque, nec tricesimo quinto majores, exceptis tamen lectoribus jubilatis, et sexennialibus sacrae theologiæ ad has missiones divinitus vocatis, dummodo tamen quadragesimum annum non excedant, robusta quoque corporis valetudine polleant ad jugiter laborandum in vinea Domini, et quidem indistincte, tam pro locis Terræ Sanctæ, quam pro aliis missionibus: theologiæ pariter cursum expleverint, ac lectores, seu concionatores fuerint, aut saltem in morali theologia bene versati, illosque non ex sola Italia, sed ex omnibus provinciis advocare curet, et plures etiam ex una provincia, dummodo sic electi prædictas habeant qualitates, moneatque insuper provinciales, guardianos, aliosque, si opus fuerit, religiosos, ne accedere volentes ullo modo retrahant, et contra tales dissuadentes, ac male consulentes, pœnas committantur privationis vocis activæ et passivæ, aliasque arbitrariæ sacrae congregationis.

III. « In ipso ingressu singuli exercitia spiritualia peragant per decem, aut saltem octo dies, cum omne donum perfectum desursum sit, descendens a Patre luminum, et deinde immediate in manibus dicti Patris superioris generalis Cismontani, aut, eo absente, alterius ab eo deputandi, juramentum juxta infrascriptam formulam præstent, illudque ad sacram congregationem transmittatur. Formula juramenti talis est:

« Ego Frater N. professus in conventu N. provinciae N. ordinis S. Franc. de Observantia, juro et promitto in manibus Paternitatis vestrae reverendiss. N. sive superioris delegati, me ab hoc seminario non discessurum, neque discedere procuraturum, mediate vel immediate per interpositam personam, nisi ex legitima causa admittenda a paternitate vestra reverendissima, vel a vestris successoribus cano-

« nice intrantibus, et non alias, insuper pro fidei catholice propagandæ causæ, ac salute infidelium procuranda ad loca Terræ Sanctæ, aut aliam quameunque provinciam vel regnum, sine aliqua repugnantia et exceptione, quodocunque iturum, et ad illam partem ex dictis locis, aut provinciis, ad quam a paternitate vestra reverendissima ero destinatus et missus; sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia: Ego N. N. affirmo, ut supra, manu propria.»

IV. « In dicto seminario permaneant spatium duorum annorum, et non ultra, nisi fortasse cum aliquo ob insignis spem profectus, vel ex alia legitima causa censuerint lectores protrahendam esse moram ad triennium, idque cum dispensatione in scriptis Patris superioris generalis Cismontani, et sacrae congregationis.

V. « In omnibus collegiales subsint, prout etiam lectores, obedientiæ guardiani et superiorum ordinis respective, sicut ceteri fratres et lectores de familia, ac de iis habeatur, dum in seminario permanserit, eadem ratio, ac si hujus provinciae fratres essent, tum circa præcedentiam juxta susceptionem habitus, cum hac tamen declaratione respectu lectorum jubilatorum, et sexennialium, ut, dum actu sunt collegiales, præcedentia, et præeminentiis ipsis competentibus secundum statuta ordinis fruuntur; et si sexennales in propria provincia locum non habent, sint immediate post ultimum aggregatum de numero; tum etiam circa reliqua eorum religionis necessitatibus convenientia, exceptis his, quæ sequuntur hoc modo, nempe vestiarium cuique ex dictis studentibus subministretur a singulis respective eorum provinciis, juxta morem in religione observatum, ac practicum erga alios studentes. Quo vero ad lectores actu legentes, vestiarium subministretur ex pecuniis Terræ Sanctæ, mediante syndico Apostolico, eisdemque lectoribus, prout etiam sex studentibus ex eisdem pecuniis subministretur cæteræ, quæ in religione vocantur necessitates. Quo vero ad alios sex, subministrentur a guardiano dicti conventus, et dominus secretarius sacrae congregationis supplicabit sanctissimo pro eleemosyna missarum in dicta ecclesia S. Bartholomæi celebrandarum pro sex ad minus dictorum religiosorum, ne pro habenda dicta eleemosyna, ad alias ecclesias divagentur.

VI. « Duo semper in hoc seminario ad minus pro nunc adsint lectores, alter controversiarum, et alter pro lingua Arabica; et si possibile sit, addatur tertius, pro lingua Illyrica, et remittitur prudentiæ Patris superioris generalis Cismontani invenire lectorem, qui utramque ex dictis linguis calleat, et non admittantur nisi prævio examine et confirmatione sacrae congregationis, iisdemque serio injungatur sedulitas et assiduitas in lectionibus, repetitionibus et exercitiis, ac dicti lectores dum actu legunt, habeant præcedentiam modo quo sequitur,

nempe lector controversiarum, si fuerit lector jubilatus de non numero, inter lectores jubilatos de numero ultimo tamen loco; si fuerit solum sexennialis, omnes ex-definitores: lectores linguæ Arabice, si fuerint jubilati, vel sexennales, eo modo, quo lector controversiarum; si tantum instituti lectores theologi, inter ex-definitores juxta antiquitatem habitus: si non sint lectores theologi, et tricesimum annum compleverint, immediate post vicarium; si non compleverint tricesimum annum, inter lectores artium cum prærogativis secundum morem et statuta ordinis respective competentibus præcedant, incedant et potiantur.

VII. « Præfatus lector controversiarum binas ad minus singulis hebdomadis tradat in scriptis lectiones utiles locis Terræ Sanctæ, ac aliis respective locis, ubi religio missiones habeat, et post vespertas earumdem agat conferentiam, frequentibusque exercitiis studentes instituat, singulis vero mensibus traditæ doctrinæ disputationes habeantur intervenientibus etiam aliis lectoribus, et religiosis ejusdem conventus. Alii autem lectores linguarum ter in hebdomada legant, et rerum, quas docuerint, repetitionem a studentibus exigant singulis diebus, quibus legere tenentur, per horam post vespertas auditores suo exercendo.

VIII. « Prohibetur æque lectoribus, ac studentibus, diebus lectionum a conventu egredi quacunque causa, nisi expletis integre lectionibus ac exercitiis ea die, qua fieri debebant, et in hoc guardiano diligenter incumbat, et si theses eadem die habeantur, si ita expediens videbitur, absolute licentiam deneget.

IX. « Interdicitur pariter æque lectoribus ac collegialibus quadragesimalium concionum cursus aggredi, et solummodo permittatur studentibus sermonem aliquem, aut concionem interdum infra annum habere ob aliquam occurrentem festivitatem, aut quadraginta horarum, et similiter in mensa, aut in conventu, ad hoc ut prompti sint ad hujusmodi exercitium subeundum tempore missionum, dummodo per id a studiis prædictis nulla penitus distractio sequatur.

X. « A lectionibus, repetitionibus ac exercitiis utriusque studii, nemo prorsus ex studentibus quocunque titulo aut colore eximatur, aut unquam permittatur abesse, et si quis neglexerit, a guardiano corrigatur; idemque fiat, si aliquem negligentem in exscribendis lectionibus, aut in dictis studiis desidiosum reperiat, et tam lectores, quam guardianus de omnibus superiores generalem, ac etiam sac. congr. certificent.

XI. « Senis quibuscunque mensibus theses theologiæ, seu controversiarum Arabice, Latino, et quatenus fieri possit, Illyrico idiomate habeantur, quibus guardianus interesse teneatur ad dignoscendum eos qui proficiunt; et monere debeat Patrem superiores generalem de iis, qui forsitan studio hujusmodi minus vacaverint,

ut valeant, illis submotis, alios subrogare.

XI. « Curet superior generalis aliquem religiosum deputare, qui ad ipsos studentes singulis mensibus magno zelo ac fervore concionem habeat de missionariorum muneris præstantia, deque peculiaribus ejusdem functionibus, quo spiritus Apostolicus in eis succendatur ac perseveret, erudianturque in iis omnibus, quæ ad illud congrue, et cum Dei gloria peragendum pertinent.

XIII. « Superior generalis familiæ Cismontanæ, vel alter ab eo delegatus singulis saltem quatuor mensibus studium istud visitet, et si studentem aliquem minime proficientem invenerit, aliqua penitentia injuncta, qua alii ab assumpto munere negligendo deterreantur, eum ad propriam provinciam redire jubeat, et eandem sacram congregationem de remotione moneat, aliumque in remoti locum quamprimum subroget. Ultra vero præfatam Patris superioris generalis visitationem, secretarius itidem sacre congregationis idem collegium bis visitet in anno absque superiorum interventu, ut liberius queat statum et necessitates collegii exponere; adhibito secum duntaxat aliquo Arabicæ linguæ perito, per quem possit alumnos examinare, et de eorum progressu certiorare.

XIV. « Singulis diebus Dominicis et aliis festivis de præcepto, præfati collegiales in loco per superiorem Cismontanum in conventu destinando post vespas serio, et cum opportunis observationibus explicant religiosi sacerdotibus, clericis et laicis catechismum Romanum, unusquisque turnarie continet per mensem, quousque compleatur, et deinde de novo per ordinem incipiat ad hoc, ut aptiores evadant, tempore, quo in missionibus permansuri erunt.

XV. « Completo biennio, singuli collegiales, juxta decretum die tertia Octobris 1707 emanatum, in congregatione coram sanctitate sua examinentur, præsentem quoque eminentissimo protectore ordinis, qui cum superiore generali eligat illos ad sancta loca mittendos, et alios pro cæteris missionibus eidem eminentissimo benevisis, et referre dignabitur sacre congregationi, et si nullus tunc temporis in promptu sit Terræ Sanctæ, vel missionis locus, aut saltem non pro omnibus collegialibus, a patre superiore generali destinentur, ut inferius, in aliquibus conventibus, quousque advenerit occasio juxta indigentiam et opportunitatem transmittendi, et sacram congregationem certioraret, et si aliquis ad locum destinatum renueret aut accedere negheret, arbitrio sacre congregationis plectetur, et advenientibus novis collegialibus, præmissis exercitiis spiritualibus, factoque juramento, illud ad sacram congregationem transmittat.

XVI. « Ut autem dicti ordinis collegiales aliquo etiam temporali præmio alliciantur, animosque libentius intendant ad sacrum

missionum ministerium, ac consequenter studiis præfatis, veluti ad missiones ipsas directis, infra dicendis privilegiis gaudeant et potiantur.

XVII. « Donec completo studio sese obtulerit occasio ad loca sancta, vel alias missiones accedendi, Pater superior generalis illos ad proprias revocet, colloquetque in aliquo principali provinciæ conventu iisdem grato, ex quo ipso generali superiore Cismontano inconsulto, dimoveri nequeant.

XVIII. « Iis vero, qui in missione aliqua præfati munere per sexennium laudabiliter perfuncti fuerint, liceat in reditu aliquem ex principalibus propriæ provinciæ conventibus sibi deligere, ac inter lectores jubilatos de numero præcedentiam habere juxta antiquitatem institutionis, cum omnibus præeminentiis per constitutionem san. mem. Urbani VIII, concessis: et si jam iidem præfati fuerint lectores jubilati instituti, sive de numero sive de non numero, potiantur præcedentia et loco immediato ad ultimum ex-ministrum provinciam in propria provincia, nec non præeminentiis eorundem ex-ministrorum provincialium in propria provincia, ac si officio ministeriatu hujusmodi functi fuissent.

XIX. « Liceat pariter iis, qui laudabiliter duodecim annorum spatio sacre congregationi in missionibus, vel in locis sanctis inservierint, post reditum unum ex principalibus propriæ provinciæ conventibus sibi deligere, eorumque locus sit (si jam non fuerint instituti lectores jubilati, vel lectores sexennales) immediate post actuales definitores supra quoscunque alios; si vero jam fuerint instituti lectores jubilati, vel sexennales, et inservierint, ut supra, per octo annos post reditum ad propriam provinciam, potiantur præcedentia et præeminentiis lectoribus jubilatis de numero concessis, servando inter se anterioritatem institutionis; et si discedentes ex missionibus pro negotiis earundem missionum ad Urbem se conferant de licentia sac. congregationis, maneant in dicto conventu S. Bartholomæi si commode recipi possint, vel in alio conventu B. Mariæ de Araceli, et interim habeantur, ac si essent de familia, quousque per sacram congregationem expediantur.

XX. « Utque similiter tam lectores controversiarum, quam lectores, seu magistri linguarum, qui laudabiliter, et cum approbatione Patris superioris generalis Cismontani in prædictis se gesserint, aliquod præmium pro eorum laboribus consequantur, conceditur, ut si lectores jubilati de non numero per quadriennium, sexennales per octennium, et lectores theologi tantum instituti per decennium legerint; non instituti vero theologi, linguas per quinquennium docuerint, redeunt ad propriam provinciam, potiantur eadem præcedentia et præeminentiis, quibus gaudent lectores jubilati de numero, servata pariter inter eos interioritate institutionis.

XXI. « Studeat superior generalis Cismontanus deputare procuratorem pro missionibus, qui vel in Sancti Bartholomæi, vel in Aracelitano conventibus commoretur, et unum socium gratum habeat, qui in gerendis negotiis missionum eum coadjuvet, et petita solita benedictione a superiore locali, e conventu exeat, qui quidem procurator, vel per sexennium completum fuerit præfectus, aut officialis locorum Terræ Sanctæ, vel per decennium missionarius, aut servitio Terræ Sanctæ per idem tempus permanserit. In his omnibus sacra congregatio conscientiam superiorum ordinis Familiæ Cismontanæ oneratam esse voluit, eorumque arbitrio reliquit Regulas (supradictis tamen firmis remanentibus) tum exactam regularem disciplinam, tum studiorum præfectum respicientes, et per eandem sacram congregationem approbandas.

§ 3. « Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, memorati cardinales, facta sibi per dilectum filium secretarium prædictæ congregationis omnium et singularum regularum hujusmodi distincta relatione, unanimi consensu illas approbantes, confirmandas esse censuerint: hinc est, quod nos inviolabili earundem regularum robori et efficaciam providere volentes, supplicationibus eorundem cardinalium nobis super hoc humiliter porrectis benigne inclinati, easdem præinsertas regulas cum omnibus et singulis in eis contentis auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus et approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robor adjicimus, ac omnes, et singulos juris, et facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supersedimus: salva tamen semper in præmissis auctoritate præfate congregationis cardinalium.

§ 4. « Decernentes easdem præsentem litteras ac regulas hujusmodi, semper firmas, validas et efficaces existere et fore; suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quocunque spectabit in omnibus, et per omnia plenissime suffragari, et ab eis respective inviolabiliter observari, sicque in præmissis per quoscunque judices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, præfati conventus S. Bartholomæi, et illius ordinis, aliisque quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus, stabilimentis et usibus, privilegiis quoque, indultis et litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, innovatis. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum

insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem ut earundem præsentium litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

« Datum Romæ, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 21 Januarii 1710, pontificatus nostri anno decimo.

« P. OLIVERIUS. »

(32. *Concessio Indulgentiæ plenariæ missionariis ord. Min. de Observantia, et Christianifidelibus, ad quos missi fuerint.*

« INNOCENTIUS Papa XII.

« Universis Christianifidelibus præsentem litteras inspecturis salutem, et Apostolicam benedictionem.

« Cælestium munerum thesauros, quorum dispensatores esse Nos voluit Altissimus, libenter iis impertimur, quos pro sua in Deum, et proximos charitate, et Christianæ Religionis zelo animarum salutem omni studio procurare intelligimus. Quo in genere cum fratres Minores ordinis Sancti Francisci de Observantia habeamus, eosque in primis, quos dilecti filii eorundem fratrum superiores ob hanc causam hoc ipso, et consequentibus annis in diversas provincias Christianæ Reipublicæ mittere constituerunt: Nos sane eorundem fratrum pietatem, ac operam, eorumque, ad quos illi mittendi erunt, religionem et devotionem spiritualibus gratiis confovere, atque augere cupientes, supplicationibus dilecti filii Matthæi a Sancto Stephano dicti ordinis ministri generalis Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, piæque illius deliberationem, quantum eum Domino possumus, promovere volentes, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus et singulis fratribus dicti ordinis tam reformatis quam non reformatis, ministro generali ejusdem ordinis subjectis, ad missiones in quibusvis locis de ordinariis licentia respective exercendas in futurum mittendis (ubi tamen non erunt missionarii congregationis de propaganda fide), et aliis utriusque sexus Christianifidelibus, ad quos ipsi mittendi accesserint, nostram et Apostolicam benedictionem per præsentem impertimur: nec non iisdem vere penitentibus et confessis, ac sacra communione reffectis, qui pro sanctæ Romanæ Ecclesiæ exaltatione, principum Christianorum unione, infidelium conversione, hæresium extirpatione, prout unicuique suggeret devotio, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium suorum peccatorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino

auctoritate Apostolica tenore præsentium pro una vice duntaxat pro unaquaque missione de ordinariis locorum licentia respective faciendâ concedimus et largimur. Hortantes venerabiles fratres, patriarchas, primates, archiepiscopos, episcopos et alios ecclesiarum prælatos et rectores, ac verbi Dei prædicatores ut in suis quisque ecclesiis, cum populus frequentior fuerit, præsentibus litteras, et omnia in eis contenta publicent, et publicari faciant, ac omnem eisdem fratribus, tam reformatis quam non reformatis, favorem et auxilium in præmissis præsentent: volumus autem ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

« Datum Romæ, apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die 20 Aug. 1699, pontificatus nostri anno nono.

« J. F. Cardinalis Albanus. »

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(33. De privilegio personali, tum de reali, de quo frequenter in foro disputari solet, non male paulo latius hic agitur.

(34. Personale privilegium dicitur, quod personæ concessum, cum ea exstinguitur, nec ad hæredes transit. Reale vero, quod rei cohæret, et ad hæredes aliosque successores transmittitur. L. 3, § 1, l. 4, § 3, ff. De censib., l. 4, ff. De jur. immunitat., l. 7, § 1, ff. De except., l. 196, ff. De regul. jur.

(35. At privilegium personale non est tantum, quod uni certæ personæ datur, sed et quod uni generi certarum personarum lege generali conceditur. (36. Sic quondam pupillis pro administratione tutelæ, uxori pro recuperatione dotis, privilegium inter tutorum ac maritorum creditores tributum, ipsis solis, non item hæredibus prælationem tribuebat. L. 19, ff. De reb. auct. jud. possid. L. unic. C. De privileg. Dot., § Fuerat, 29, Instit. De action. (37. Pariter solis maritis conventis de dote, uti et cæteris, quibus competentis beneficium a lege datum, id ipsum prodest, nequaquam hæredibus; l. Maritum, et l. seq. ff. Solut. matrim., l. 24, § 1 et l. seq. ff. De re judic. leg. 7, princip. ff. De except. (38. Reale quoque privilegium non rei, seu causæ tantum singulari, sed et generaliter conceditur. (39. Actioni enim judicati contra condemnatos intentandæ privilegium dilationis quatuor mensium additum est, non ipsis solummodo condemnatis, sed et hæredibus, et aliis in locum eorum succedentibus profuturum, l. 29, ff. De re judic. (40. Et actioni funerariæ cohærens privilegium religionis favore, non funeranti tantum, sed et hæredi ejus agenti utile est.

(41. Privilegium personale uti ad hæredes non transit, ita nec cessione juris, aut actionis in aliam personam transferri potest; idque quia hac ratione personam egre-

deretur contra concedentis intentionem, l. 42, ff. De admin. et peric. tutor. Contra reale privilegium cessione transit, l. 68, De reg. jur. (42. Licetque fortassis extra materiam privilegiorum non universaliter verum sit illud, omne, quod ad hæredes transire valet, etiam posse cessione transferri; tamen cum reale privilegium dicatur ex eo, quod rei, seu causæ ipsi adsit et insit, æquum est, ut quemadmodum ipsa causa, seu actio recte ceditur, ita et inhærens ei privilegium cedendo censeatur translatum, Confer Anton. Matth., De auct. lib. II, c. 5, n. 3 et seq.

(43. Quod si de concessio privilegio non satis constet, ut-um personale an reale sit, illud ex onerosa, vel gratuita concessione dijudicari oportere censent Gail. L. 2, observ. 2, n. 13 et seq.; Ant. Matthæi, De auct. lib. II, c. 7, num. 50. (44. Sic ut gratis datum, potest in dubio personale; ex contractu oneroso impetratum, reale esse. (45. At cum causa onerosa impedire haud debeat restrictionem ejus, quod odiosum est, maxime si per modum privilegii concessum sit, ac gratuitam concessionem non raro præcedant benemerita, principis benevolentiam non minus provocantia, quam ex contractu numeratum pretium; ideo inspiciendum potius, utrum in privilegio id comprehensum sit, quod est favorabile et publicam utilitatem, et jus tertii non lædit, an contra odiosum in præjudicium reipublicæ, aut juris tertii quæsiti datum. (46. Priori casu privilegium personale, posteriori vero reale censendum est; Zoes., in Commentar. ad Pandect., lib. I, tit. 4, num. 18. Consule etiam Enekel, De privileg., l. III, c. 1, num. 25; Kloock., De contrib., c. 16, num. 51 et seq.; Mev., part. V, dec. 182, n. 8; Christin., vol. 3, dec. 47, nu. 37.

(47. Negandum vero haud est, quod ex variis personarum, rerumque circumstantiis aliis, utrum privilegium personale, an reale sit, quandoque sit judicandum, uti id pluribus tractant Menoch., De præsumpt., l. III, præsumpt. 103; Kloock., De contrib., c. 16, num. 75 et sequent.

ARTICULUS II.

Quoad ea, quæ concernunt privilegiorum confirmationem, extensionem et interpretationem.

SUMMARIUM.

1. Confirmatio privilegiorum quid sit? — 2. Confirmatio est duplex; una in forma communi, seu simplici, et ordinaria, et alia in forma speciali, seu ex certa scientia. — 3. Confirmatio in forma communi, seu simplici, et ordinaria quæ sit? — 4. Confirmatio in forma communi nullum jus novum tribuit. — 5. Confirmatio in forma speciali, seu ex certa scientia quæ sit? — 6. Unde cognoscatur, confirmationem esse factam in forma speciali, et non solum in forma communi. — 7. Confirmatio privilegiorum alia censetur utilis, et alia inutilis. — 8. Quæ censetur confirmatio utilis? — 9. Quæ censetur inutilis? — 10. Regularium privilegia pluries sunt a Summis Pontificibus concessa, innovata et confirmata, non tantum in forma communi, sed etiam in forma speciali, et sic non confirmatione inutili, sed confirmatione utili. — 11. Et hoc clare

patet ex plurimis constitutionibus et concessionibus Pontificiis favore signanter fratrum Minorum emanatis. — 12. Ex quibus colligitur privilegia fratrum Minorum etiam nunc valere, quibusdam exceptis. — 13. Idem dicendum est de privilegiis aliorum regularium. — 14. Dum privilegia sæpius confirmantur, et in una bulla confirmatoria quedam omittuntur, quæ in alia ponuntur, non censentur esse revocata, quæ fuerunt ommissa. — 15. Quomodo sit intelligenda clausula: Quatenus, vel Dummodo sint in usu. — 16. Quomodo clausula: Dummodo sacris canonibus, et decretis concilii Tridentini non adversentur. — 17. Per clausulam: Dummodo decretis concilii Tridentini non adversentur, secundum aliquos classicos doctores a confirmatione eximuntur illa duntaxat privilegia, quæ a concilio Tridentino expresse sunt revocata. — 18. Quomodo intelligatur clausula: Quatenus; vel dummodo non sint revocata, vel sub aliqua revocatione comprehensa? — 19. Extensio et interpretatio privilegiorum est duplex, una proprie dicta, quæ dicitur extensiva, seu interpretatio per extensionem: alia improprie dicta, quæ dicitur comprehensiva, seu interpretatio per comprehensionem. — 20. Interpretatio per extensionem, seu extensio extensiva quæ sit? — 21. Interpretatio per comprehensionem, seu extensio comprehensiva quæ sit? — 22. Interpretatio alia est auctoritativa, seu authentica, et alia doctrinalis, seu magisterialis, et quæ utraque sit? — 23. Interpretatio privilegiorum authentica, seu auctoritativa fieri potest a solo concedente privilegium, vel ejus successore, aut superiore. — 24. Interpretatio doctrinalis et magisterialis potest fieri etiam a doctoribus et magistris, aliisque viris doctis, et in jure versatis. — 25. Ubi verba sunt clara, nulla admittitur interpretatio. — 26. Privilegium non est extendendum ab una persona, cui concessum est, ad aliam non expressam; nec ab uno casu ad alium. — 27. Privilegia, quæ non sunt contra jus commune, sed solum præter, vel ultra jus, nec cedunt in præjudicium alterius, sunt late interpretanda. — 28. Privilegia autem, quæ sunt contra jus commune, et cedunt in præjudicium alterius, sunt stricte interpretanda. — 29. Alia ad rem, ad n. 54. — 35. Subnectuntur Addit. ex alien. man. ad n. 45.

(1. Confirmatio, seu innovatio privilegiorum est privilegii prius legitime habiti per legitimum superiorem facta corroboratio. Est in re Communis.

(2. Confirmatio est duplex, una in forma communi, seu simplici et ordinaria, et alia in forma speciali, seu ex certa scientia. Communis. (3. Confirmatio in forma communi, quæ et confirmatio simplex et ordinaria appellatur, ea est, qua jus seu privilegium, prout hic et nunc reperitur, non præcedente alia cognitione causæ, corroboratur, seu confirmatur, relinquendo ipsum in eodem statu, in quo prius fuerat. Communis, per textum mox adducendos. Notanter autem additur: «Relinquendo ipsum in eodem statu, in quo prius fuerat;» (4. quia confirmatio in forma communi nullum jus novum, neque valorem tribuit illi, cui accedit, sed supponit privilegium jam validum, approbatque illud sicuti reperitur validum; nec tamen facit privilegium de novo validum; si prius reperiebatur invalidum, ut clare habetur ex cap. Cum dilecta 4, De confirmatione utili vel inutili, ubi Pontifex in simili confirmatione sic loquitur: «Nolentes, quod ex innovatione hujusmodi novum jus monasterio acquiratur, sed antiquum (si quod

habet) per innovationem privilegii conservetur;» et cap. Quia diversitatem 3, De concession. præben., ubi sic dicitur: «Non obstante confirmatione a Sede Apostolica obtenta sub forma communi, quæ confirmat beneficia et præbendas, sicuti juste et pacifice possidentur, et concordat id, quod habetur in capit. Præceptis 2, dist. 12, ibi: «Non novum aliquid præsentis jussione præcipimus, sed illa, quæ olim videntur indulta, confirmamus.»

(5. Confirmatio in forma speciali, seu ex certa scientia ea est, quæ fit cum perfecta noticia totius negotii, seu privilegii, et omnium circumstantiarum, novumque jus tribuit, ita ut non solum valida corroboraret, sed insuper revalidet, et de novo concedat privilegia etiam revocata. Communis. Argum. cap. Sicut grave 1, De transactionibus; et ratio est clara, quia confirmatio in forma speciali, seu ex certa scientia non est nuda et simplex confirmatio, sed potius est in re et effectu nova concessio, adeoque vim habet privilegia cæteris nullam et invalidam reddendi valida.

(6. Quod confirmatio facta sit in forma speciali, et non solum in forma communi, colligitur ex variis signis, videlicet si in ipsa confirmatione apponatur clausula Ex certa scientia, seu clausula Ex plenitudine potestatis, aut clausula Non obstante quacunque lege, consuetudine in contrarium, vel clausula Supplentes omnes juris et facti defectus, seu clausula Sublata, etc., aut in litteris confirmationis inseratur tenor totius privilegii aut instrumenti. Sic passim doctores.

(7. Confirmatio privilegiorum alia censetur utilis, et alia inutilis. Communis. (8. Confirmatio utilis tunc censetur, quando est valida, et tali judex inferior nequit contravenire, nec de ea judicare potest. Cap. Si quis 1, et cap. De confirmationibus 2, De confirmatione utili vel inutili. (9. Confirmatio inutilis tunc censetur, quando ipsa nullius est valoris, ut si obreptitæ vel subreptitæ fuit obtenta, narrato scilicet falso, aut suppresso, et rejecto vero, quod de jure exprimi debuisset, cap. Bonæ memoriæ 3, cap. Ad nostram 5, capit. Porrecta 6, et capit. Examinata 7, De confirmatione utili vel inutili, et cap. Super litteris 20, De rescriptis, cum similibus.

(10. Regularium privilegia pluries sunt a Summis Pontificibus concessa, innovata et confirmata, non tantum in forma communi, sed etiam in forma speciali, seu ex certa scientia, et sic non confirmatione inutili, ut patet ex variis Summorum Pontificum constitutionibus, et signanter editis pro nostro ordine Minorum, quas ad 120 enumerat, et initiative adducit una cum aliis favorabilibus Decretis Benedict. XIII, constitut. incip. Summe decet.

(11. Et ad hæc habentur plurimæ alie pontificiæ concessionem, innovata et confirmata, non tantum in forma communi, sed etiam in forma speciali, et sic non confirmatione inutili, sed confirmatione utili. — 11. Et hoc clare